

138

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

A. și B. STRUGAȚKI

CONUL ALB AL ALAIDEI
CHEIA TIMPULUI

EDITATA DE REVISTA ȘTIINȚA și TEHNICA

ARKADII ŞI BORIS STRUGAŢKI

CONUL ALB AL ALAIDEI

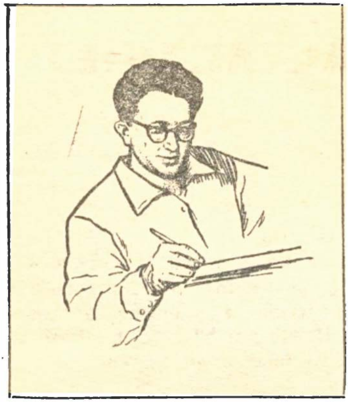
• • •

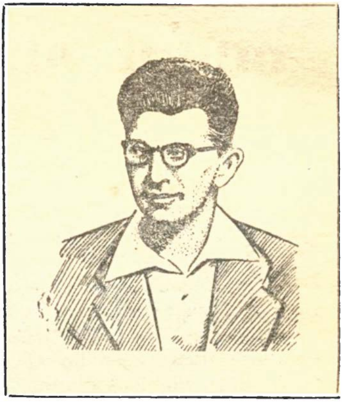
CHEIA TIMPULUI

În romîneşte de RADU TUDOR
Coperta-desen: DUMITRU IONESCU

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
Anul VI – Nr. 138

ARKADII ŞI BORIS STRUGAŢKI

ARKADII STRUGAŢKI este redactor colaborator al Editurii de stat pentru literatură (Goslitizdat) şi pînă nu de mult a fost ofiţer în armata sovietică. El este unul dintre autorii cărţii „Cenuşă deasupra Atolului Bikini".

BORIS STRUGAŢKI este cercetător ştiinţific. Şi-a terminat aspirantura la Observatorul Pulkovo.

Fraţii Strugaţki au început să scrie împreună de curînd. Ei au publicat o serie de povestiri ştiinţifico-fantastice, printre care: „Reflexul spontan", „Acupunctura neutrinică" etc., iar în curînd va ieşi de sub tipar nuvela „Ţara norilor purpurii", care a fost premiată la concursul organizat de Editura pentru copii (Detghiz).

Publicaţiile fraţilor Strugaţki sînt atrăgătoare şi interesante, atacînd teme originale şi foarte variate. Pe ei îi interesează eroismul şi romantismul faptelor mărețe; îi atrag oamenii care păşesc în avangarda ştiinţei. Ei păşesc curajos pe drumuri încă neumblate, căutînd şi o formă literară corespunzătoare pentru ipotezele lor ştiinţifico-fantastice.

CONUL ALB AL ALAIDEI

I

Vahlakov îi spuse lui Aşmarin:

— Vei pleca pe insula Sumşu!

— Unde-i asta? întrebă arţăgos Aşmarin.

— In Curilele de nord. Iţi vei lua zborul astăzi la ora 20,30...

Se prevedea ca embriomecanismele să fie încercate în condiţiile cele mai variate. Institutul se ocupa în special cu probleme de astronavigaţie, aşa încît 30 de grupe din 47 erau trimise în Lună şi pe celelalte planete. Celelalte 17 trebuiau să lucreze pe Pămînt.

— Bine, bîigui Aşmarin.

Sperase că i se va da o grupă interplanetară, fie chiar şi selenară, şi ar fi avut multe şanse, pentru că de mult nu mai fusese într-o formă atît de excelentă. Pînă în ultimul moment nădăjduise acest lucru... Nu ştia de ce, însă, Vahlakov hotărîse altfel şi nici nu putea vorbi omeneşte cu el, pentru că în cameră mai erau nişte mutre necunoscute şi acre.

— Bine, repetă el calm.

— Ai şi fost anunţat, spuse Vahlakov. Pentru fixarea concretă a locului de probă vei discuta la Baikovo.

— Unde este Baikovo?

— Pe Sumşu; este centrul administrativ de pe Sumşu.

Vahlakov bătea cu degetele darabana pe masă şi-şi avea privirea pierdută pe pereţi.

— Şi Sermus rămîne pe Pămînt, continuă el. Va pleca în Sahara.

Aşmarin tăcea.

— Ţi-am şi ales ajutoarele, continuă Vahlakov. Vei avea la dispoziţie doi băieţi buni.

— Boboci, îi scăpă lui Aşmarin.

— Vor face faţă, răspunse grăbit Vahlakov. Au o pregătire generală. Iţi spun încă o dată că sînt băieţi buni. Ştiu ce trebuie să facă şi se descurcă în orice situaţie.

Necunoscuții din cameră zîmbeau distant. Vahlakov adăugă:

— De altfel, unul dintre ei a fost și el pionier cercetător al altor planete.

— Bine, spuse din nou Așmarin, asta-i tot?

— Tot. Puteți pleca, vă doresc succes. „Incărcătura" si oamenii dumitale sint în camera 116.

Așmarin se îndreptă spre ușă. Vahlakov se opri puțin și spuse:

— Intoarce-te curînd, tovarășe. Am o temă interesantă pentru dumneata.

Așmarin închise ușa în urma lui și rămase locului. Își aminti apoi că laboratorul 116 este cu cinci etaje mai jos și porni spre ascensor. Aci se întîlni cu Tațudzo Misima, un japonez mic de statură, ras în cap, cu ochelari cu lentile albastre. Misima îl întrebă:

— Încotro pleacă grupa dumitale, Feodor Semionovici?

— În Curile, răspunse Așmarin.

Misima clipi din ochii puțin umflați, își scoase batista și începu să-și șteargă ochelarii. Așmarin știa că grupa lui Misima este trimisă pe Mercur, pe Platoul de Flăcări. Misima avea 28 de ani și încă nu parcursese nici măcar primul miliard de kilometri. Ascensorul se opri.

— Saionara, Tațudzo Iorosiku, spuse Așmarin.

Misima zîmbi arătîndu-și toți dinții.

— Saionara, Feodor-san, spuse el.

Laboratorul 116 era o cameră luminoasă, cu mobilă puțină. In colțul din dreapta se vedea o sferă metalică, lustruită, cu un diametru cît jumătate din înălțimea unui om: acesta era „Oul". In colțul din stinga erau doi oameni. Cînd intră Așmarin, ei se ridicară. Așmarin se opri și-i privi cu atenție. Nici unul dintre ei nu părea să aibă mai mult de 25 de ani. Unul era un blond cam urîțel, înalt, cu obrajii roșii. Celălalt era mai scund, un brunet frumos de tip spaniol, îmbrăcat cu o scurtă de antilopă și cu bocanci grei de munte. Așmarin își viri miinile în buzunare, se înălță pe virfuri, apoi se lăsă din nou pe locuri. „Boboci" — gindi el. Pe neașteptate simți o durere în partea dreaptă, acolo unde-i lipseau două coaste.

— Bună ziua, spuse el. Numele meu este Așmarin.

Brunetul zîmbi arătîndu-și dinții albi:

— Știm, Feodor Semionovici. Apoi, luîndu-și un aer serios, se prezentă: Kuzma Vladimirovici Sorocinski.

— Galțev Viktor Sergheevici, spuse cel cu părul blond.

„Care dintre ei o fi fost pionier?" — gîndi Așmarin: „Probabil spaniolul, Kuzma Sorocinski". Intrebă:

— Care dintre voi a fost pionier?

— Eu, spuse Galțev.

— Și... de ce nu mai ești? întrebă Așmarin. Dacă nu-i secret...

— Nu-i secret. Disciplinar.

Se uita direct în ochii lui Așmarin. Galțev avea ochii de un albastru deschis și gene dese ca de fată. Nu prea se potriveau cu fața lui fălcoasă, înroșită.

— Într-adevăr, spuse Așmarin. Un pionier al Cosmosului trebuie să fie disciplinat. Orice om trebuie să fie disciplinat. În orice caz, asta-i părerea mea. Ce știți să faceți ?

Observă că sprîncenele lui Galțev se mișcară și simți ceva apropiat de sentimentul de satisfacție. Repetă :

— Dumneata Galțev, ce știi să faci ?

— Eu sînt biolog, răspunse Galțev. Specialitatea mea sînt nematodele [1].

— Da... zise Așmarin și se întoarse către Sorocinski. Și dumneata ?

— Inginer-gastronom, răspunse Sorocinski arătîndu-și din nou dinții albi.

„Minunat" — gîndi Așmarin. „Un specialist în limbrici și un cofetar. Un pionier nedisciplinat și o scurtă de antilopă. Buni băieți ! În special acest amărît de pionier !... Ducă-se încolo și Vahlakov ăsta !" Așmarin și-l închipuia pe Vahlakov, tipicar și minuțios, cum alege din 2.000 de voluntari componența grupelor interastrale. Cum se uită la ceas, cum examinează încă o dată listele și spune :

„Grupa lui Așmarin. Curile. Așmarin este un om activ, cu experiență. Îi sînt suficienți trei oameni, chiar numai doi. Doar nu pleacă pe Mercur, pe Platoul de Flăcări. Să i-l dăm pe Sorocinski ăsta și pe Galțev. Cu atît mai mult cu cît Galțev a fost și el pionier".

— Sînteți gata de lucru ? întrebă Așmarin.

— Da, răspunse Galțev.

— Abia așteptăm, Feodor Semionovici, adăugă și Sorocinski. Sîntem pregătiți.

Așmarin se apropie de un obiect în formă de ou și-i atinse suprafața rece, lustruită. Apoi întrebă :

— Știți ce-i asta ? Dumneata, Galțev...

Galțev își înălță privirea spre plafon, se gîndi și răspunse cu o voce monotonă.

— Este un dispozitiv embriomecanic EM-8. Embrionul mecanic model nr. 8. Un sistem mecanic independent, care se autodezvoltă și care constă din contopirea comenzii program MCV, din sistemul organelor de recepție și execuție, din sistemul „digestiv" și sistemul energetic. EM-8 este un dispozitiv embriomecanic, capabil în orice condiții, cu orice materie primă, să se dezvolte în orice construcție dată de program. EM-8 este destinat...

— Dumneata, se adresă Așmarin lui Sorocinski. Acesta răspunse fără să se gîndească :

— Acest exemplar EM-8 este destinat încercărilor în condițiile terestre. Programul este standard, standardul 64. Dezvoltarea embrionului se face sub o cupolă ermetică cu condiții de viață pentru șase oameni, cu cameră de ecluzare și cu filtru de oxigen.

---

[1] Nematode (nematodes) — viermi a căror lungime variază între 0,5 mm și 35 mm. Unele specii sînt parazite (de exemplu ascaridele, viermii intestinali).

Aşmarin se uită pe fereastră şi întrebă:

— Greutatea?

— Aproximativ 150 kg.

Un lucrător oarecare din grupa experimentală ar fi putut să nu cunoască toate aceste amănunte.

— Bine, spuse Aşmarin. Vă voi anunţa acum ceva ce dumneavoastră nu ştiţi. In primul rînd că Oul valorează 19.000 ore-om cu calificare superioară. In al doilea rînd, el cîntăreşte într-adevăr 150 kg şi acolo unde va fi necesar îl veţi căra în spate.

Galţev dădu din cap, iar Sorocinski spuse:

— Desigur, Feodor Semionovici.

— Perfect, spuse Aşmarin. Începeţi imediat. Rostogoliţi-l pînă la lift şi duceţi-l în vestiar. Vă duceţi apoi la depozit, unde veţi primi aparatajul de înregistrare. Veniţi cu toată încărcătura la aerodromul oraşului la ora 8 seara. Căutaţi să nu întîrziaţi.

Se întoarse şi ieşi. In spatele lui se şi auzea un zgomot surd şi greoi: grupul lui Aşmarin începuse executarea primei misiuni.

II

In zorii zilei, grupul fu lăsat de stratoplan în pterocar[1] deasupra celei de-a doua strîmtori a Curilelor. Galţev conduse cu multă eleganţă pterocarul în picaj, examină harta, se uită la busolă şi găsi imediat Baikovo, alcătuit din cîteva rînduri semicirculare de case cu două etaje din litoplast[2] alb şi roşu şi care parcă tiveau un golfuleţ adînc. Pterocarul ateriză pe chei. Un trecător matinal (un tînăr îmbrăcat în tricou şi cu pantaloni de foaie de cort) le explică unde este sediul direcţiei. Acolo, administratorul de serviciu al insulei, care era în acelaşi timp şi agronom-şef, un bătrîn aino, gîrbovit, îi întîmpină cu bucurie.

După ce îl ascultă pe Aşmarin îi propuse, la alegere, cîteva coline nu prea înalte, de pe malul nordic. Vorbea ruseşte destul de corect, uneori însă se oprea în mijlocul cuvîntului ca şi cînd n-ar fi fost sigur de accent; alteori dădea impresia că se bîlbîie puţin.

— Ţărmul nordic este destul de departe, spuse el. Intr-acolo nu există nici drum bun. Aveţi însă pterocar. In afară de asta, nu vă pot propune nici un loc mai apropiat. Nu prea mă pricep la experienţe de fizică. Cea mai mare parte a insulei este însă ocupată de pepenării, de răsadniţe şi de alte culturi. Peste tot lucrează elevi. N-am voie să risc.

— Nu există nici un fel de risc. Absolut nici unul, spuse Sorocinski.

Aşmarin îşi aminti că, o dată, acum doi ani, stătuse o oră întreagă cocoţat pe scara de incendiu, ca să scape de „vampirul" de masă plastică care avea nevoie de protoplasmă pentru autodezvoltare. Este adevărat că atunci încă nu exista Oul.

---

[1] Pterocar — aparat de zbor cu aripi cu care se transbordează pasagerii stratoplanului pentru a putea trece prin atmosferă şi a ateriza (n. t.).

[2] Litoplast — material plastic, înlocuitor al pietrei de construcţie (n. t.).

— Mulțumesc, spuse el. Țărmul de nord ne convine perfect.

— Da, spuse bătrînul. Acolo nu sînt nici pepenării, nici răsadnițe. Acolo sînt doar mesteceni. Undeva, pe acolo, lucrează și arheologi.

— Arheologi ? se miră Sorocinski.

— Mulțumesc, spuse Așmarin. Cred că vom pleca chiar acum acolo...

— Vi se va servi mai întîi dejunul, le zise bătrînul.

Mîncară în tăcere.

— Mulțumesc, spuse Așmarin, ridicîndu-se de la masă. Cred că trebuie să ne grăbim.

— La revedere, spuse bătrînul aino. Dacă mai aveți nevoie de ceva, adresați-vă fără je-nă.

— Nu, nu ne vom je-na, îl îngînă Sorocinski.

Așmarin îi aruncă o privire încruntată și se întoarse din nou spre bătrîn :

— La revedere.

În pterocar, Așmarin zise :

— Dacă dumneata, tinere, îți mai permiți o dată o asemenea ieşire, te expediez de pe insulă.

— Iertați-mă, răspunse Sorocinski roşind puternic, ceea ce-i făcu chipul smead să pară și mai frumos.

Pe malul nordic, într-adevăr, nu erau nici pepenării, nici răsadnițe, ci numai mesteceni. Meteacănul de Curile crește „culcat", se întinde pe sol, iar trunchiul său noduros şi umed alcătuiește, împreună cu ramurile lui, împletituri dese, de nestrăbătut. De sus, mestecenii de Curile par niște pajişti verzi, obişnuite, foarte potrivite pentru aterizarea unor aparate nu prea mari. Nici Galțev, care conducea pterocarul, nici Așmarin şi nici Sorocinski nu știau cum arată mesteacănul de Curile. Așmarin arătă către o movilă rotundă și zise :

— Aci.

Sorocinski se uită timid la Așmarin și zise și el :

— Bun loc !

Galțev conduse pterocarul pentru aterizare, direct spre centrul înverzitului cîmp de la poalele movilei. După un minut pterocarul își îngropase botul în verdeața palidă a mesteacănului de Curile. Așmarin auzi un trosnet, văzu un milion de stele multicolore și, pentru cîtva timp, își pierdu cunoștința.

Apoi deschise ochii și primul lucru pe care-l văzu fu o mînă. Era o mînă mare, bronzată, și degetele ei proaspăt zdrelite se miscau parcă fără voia lor pe butoanele tabloului de comandă. Apoi mîna dispăru și apăru o față roșie, cu ochi albaștri și cu gene de femeie.

— Tovarăşe Așmarin, spuse Galțev mișcînd cu greu buzele rănite.

Așmarin încercă, gemind, să se așeze. Avea o durere puternică în partea dreaptă și i se părea că fruntea îi arde. Duse mîna la cap și apoi la ochi. Avea sînge pe degete. Se uită la Galțev, care-și ștergea gura cu batista.

— O aterizare de maestru, spuse Așmarin. Mă bucur, tovarășe specialist în nematode

Galțev tăcea. Presa batista mototolită pe gură și figura îi era imobilă. Sorocinski, cu o voce înaltă, tremurîndă, spuse:

— Nu-i vinovat, Feodor Semionovici.

Așmarin întoarse încet capul și se uită la Sorocinski, care era tare ciufulit.

— Galțev nu-i vinovat, repetă el și se îndepărtă puțin.

Așmarin deschise ușa cabinei, scoase capul afară și se uită cîteva secunde la trunchiurile rupte din rădăcină, încurcate în șasiu. Intinse mîna, rupse cîteva frunzulițe aspre, lucioase, le strivi între degete și le încercă între dinți. Frunzulițele erau aspre și amare. Așmarin scuipă și întrebă fără să se uite la Galțev:

— Mașina e întreagă?

— Intreagă, răspunse Galțev prin batistă.

— Ți-ai rupt vreun dinte? întrebă Așmarin.

— Da, răspunse Galțev.

— Pîn'la nuntă trece, îi promise Așmarin. Incearcă să ridici mașina pe vîrful colinei.

N-a fost atît de simplu să iasă din desișurile acelea; în cele din urmă însă Galțev așeză pterocarul pe vîrful colinei circulare.

Frecîndu-și locul dureros, Așmarin ieși din aparat și începu să se uite împrejur. De aci insula părea pustie și se întindea ca-n palmă. Colina era lipsită de vegetație și era roșcată din cauza zgurei vulcanice. Departe, spre răsărit, se zăreau tiritorii mesteceni de Curile. Spre sud se întindeau dreptunghiurile verzi ale pepenăriilor. Pînă la malul apusean erau vreo șapte kilometri. Apoi, și mai departe, într-o ceață viorie, se vedeau vîrfurile mov-pal ale munților; înspre dreapta, profilat pe cerul albastru, atîrna un nor conic, imobil, straniu, cu contururile bine precizate. Țărmul nordic era mult mai aproape. Cobora brusc în mare, iar pe rîpă rămăsese un turn fără nici un rost, probabil încă de pe vremea bătrînelor cazemate japoneze. Lîngă turn se vedeau un cort alb și mai multe siluete de oameni. Erau arheologii despre care vorbise administratorul de serviciu. Așmarin simți miros de apă sărată și de pietre încinse. Era o liniște mormîntală.

Bun loc, gîndi Așmarin. Oul îl lăsăm chiar aci, iar camerele de filmare și restul le instalăm pe povîrnișuri; tabăra o vom organiza în pepenărie. Probabil că pepenii sînt încă verzi. Se gîndi apoi la arheologi. Deși pînă la ei sînt vreo cinci kilometri, trebuia să fie totuși preveniți pentru ca să nu se alarmeze cînd embriomecanismul va începe să se dezvolte. Este interesant ce or fi făcînd prin aceste meleaguri arheologii. Așmarin îi chemă pe Galțev și pe Sorocinski și le spuse:

— Experiența o vom face aci. După părerea mea este un loc potrivit. Ca materie primă avem lavă, tuf, adică exact ce ne trebuie. Puteți începe.

Galțev și Sorocinski se apropiară de pterocar și deschiseră ușa secției de bagaje. Sorocinski intră, se încordă și deodată, cu un brînci puternic, rostogoli Oul afară, pe pămînt. Zgîriind zgura, Oul se rostogoli cîțiva pași și se opri. Galțev abia apucă să sară la o parte.

— Eforturi inutile, spuse el încet.

Sorocinski sări în picioare și spuse cu o voce de bas:

— Nu-i nimic, sînt obișnuit.

Așmarin se învîrtea în jurul Oului și încerca să-l împingă. Oul nici nu se clinti din loc.

— Foarte bine, spuse Așmarin; acum aparatele de filmare.

Se ocupară îndelung cu instalarea aparatelor: un aparat cu obiectiv de infraroșii, un aparat cu stereobiectiv, un aparat cu un obiectiv care înregistra caracteristici termice și un aparat cu trusa respectivă de filtre.

Era aproape ora 12 cînd Așmarin își șterse cu mîna fruntea transpirată și scoase din buzunar o cutie de masă plastică, în care se afla activizatorul. Galțev și Sorocinski se apropiară din spate, întinzîndu-și capul peste umărul lui. Fără grabă, Așmarin scutură activizatorul în palmă: era un tubuleț strălucitor, cu o ventuză la unul dintre capete și cu un buton roșu la celălalt.

— Începem, spuse el cu glas tare.

Se apropie de Ou și prinse ventuza de metalul lustruit. După o secundă, apăsă cu degetul mare pe butonul cel roșu.

Doar o armă-rachetă care ar fi nimerit exact ar mai fi putut opri procesele care începuseră sub învelișul strălucitor. Mecanismul era trezit de seria de impulsuri de înaltă frecvență, sute de microreceptori transmiteau în creierul pozitronic informații despre mediul înconjurător; începea reglarea embriomecanismului pentru experimentare. Nu era cunoscută durata procesului. Se știa doar că în momentul în care s-a terminat reglarea, mecanismul începe să se dezvolte.

Așmarin se uită la ceas. Era 12,15. Cu oarecare efort, desprinse de pe suprafața Oului activizatorul, îl puse înapoi în cutie, iar pe aceasta o vîrî în buzunar. Îi privi apoi pe Galțev și pe Sorocinski. Stăteau în spatele său și contemplau Oul. Așmarin atinse Oul pentru ultima oară și spuse:

— Să mergem!

III

Așmarin ordonă organizarea taberei între colină și pepenării. De acolo se vedea bine Oul: o sferă argintie pe colina roșcată, sub cerul albastru. Așmarin îl trimise pe Sorocinski la arheologi și se așeză pe iarbă la umbra pterocarului. Galțev moțăia sub pterocar, unde se ascunsese de bătaia soarelui. Așmarin fuma și se uita cînd la creasta colinei, cînd la ciudatul nor conic de la apus. În cele din urmă, își luă binoclul. După cum se aștepta, norul conic era de fapt vîrful înzăpezit al unui munte, probabil al unui vulcan. Prin binoclu se vedeau umbrele înguste ale locurilor unde se topise zăpada, se puteau chiar distinge petele de zăpadă situate mai jos de marginea albă a căciulii de zăpadă. Așmarin puse deoparte binoclul și se gîndi că Oul se va deschide cel mai probabil în timpul nopții, lucru de care era mulțumit, deoarece lumina de

zi nu este favorabilă funcționării aparatelor de filmare. Se gîndi apoi că Sermus se va fi certat îngrozitor cu Vahlakov, dar că pînă lá urmă s-a dus totuși în Sahara. Îi trecu apoi prin minte faptul că la ora asta Misimi pleacă desigur de pe rachetodromul din Kirghizia, și din nou simți durerea aceea surdă din coasta dreaptă. „Bătrînețe, slăbiciune" — bolborosi el și-l privi pe Galțev. Acesta stătea întins cu fața la pămînt, cu capul rezemat pe mînă.

După vreun ceas și jumătate se întoarse Sorocinski. Era dezbrăcat pînă la brîu, iar pielea brună și netedă îi strălucea de sudoare. Cămașa și scurta de antilopă și le ținea la subsuoară. Se lăsă pe vine în fața lui Așmarin, zîmbind de-i străluciră toți dinții și-i povesti că arheologii le mulțumesc că au fost preveniți și că experiența îi interesează foarte mult; în total sînt patru arheologi, dar sînt ajutați de elevii din Baikovo și din Curilele de nord. Fac săpături la fortărețele japoneze de la mijlocul secolului trecut. La sfîrșit îi mai spuse că șeful lor este „o fetiță foarte simpatică".

Așmarin îi mulțumi și-l rugă să pregătească masa. Se așeză apoi în umbra pterocarului și, morfolind un fir de iarbă, se uita la îndepărtatul con alb. După ce Sorocinski îl trezi pe Galțev, amîndoi începură să pregătească masa, șușotind între ei.

— Eu pregătesc supa, spuse Sorocinski, iar tu, Vitea, ocupă-te de felul doi.

— Aveam undeva niște carne de găină, spuse Galțev cu o voce răgușită de somn.

— Uite aici carnea de găină, zise Sorocinski.

— Arheologii ăștia sînt niște băieți minunați. Unul este atît de bărbos, încît nu se vede altceva la el decît barba. Fac săpături la fortărețele japoneze de prin anul 40 al secolului trecut. Acolo fusese o cetate subterană cu o garnizoană de 20.000 de oameni. Au fost zdrobiți de armatele sovietice, mai exact spus, au fost luați prizonieri cu toate tunurile și tancurile lor. Bărbosul ăla mi-a dăruit un glonte de revolver. Uite-l!

Galțev mîrîi nemulțumit.

— Ce-mi bagi în ochi ruginitura asta!

Începea să miroasă a supă.

— Șeful lor, continuă Sorocinski, este o fată minunată, blondă, înaltă, subțire, drăguță. M-a condus la o cazemată și mi-a arătat ambrazura. De aci, povestea ea, era ținut sub bătaia focului tot malul nordic.

— Cum asta? Într-adevăr se trăgea de aci? se interesă Galțev.

— Cine știe! Probabil. Pe mine mai mult fata m-a interesat. Apoi am măsurat împreună grosimea planșeului.

— Două ceasuri ați tot măsurat?

— Într-adevăr... Pe urmă mi-am dat seama că ea are același nume de familie cu bărbosul și imediat m-am retras. Dar să știi că în cazematele astea e tare scîrbos, întuneric, iar pereții sînt mucegăiți. Unde-i pîinea?

— Uite-o, îi răspunse Galțev. Poate că e doar sora bărbosului?

— Poate. Ce mai e nou cu Oul ? întrebă Sorocinski.

— Nimic.

— Bine, Feodor Semionovici, poftiți la masă, îl invită Sorocinski.

La masă Sorocinski le povesti timp îndelungat despre cazemate, ambrazuri, despre intensitatea focului pe metru pătrat ; de aceea, Așmarin, plictisit, căută să mănînce cit mai repede și renunță chiar la fructe. După prînz, Galțev trebuia să observe Oul, iar el se urcă în pterocar și ațipi. Împrejur era o liniște adîncă ; doar Sorocinski, care spăla vasele la pîrîu, îngăima din cînd în cînd un cîntec. Galțev, cu binoclul la ochi, privea vîrful colinei.

Cînd Așmarin se trezi, soarele apusese, iar umbrele întunericului se tîrau dinspre sud. Se răcorise. Munții de la apus erau negri, iar conul vulcanului atîrna ca o umbră cenușie. Pe vîrful colinei, Oul strălucea ca o vîlvătaie de purpură. Deasupra pepenăriilor era o ceață albăstruie.

Galțev stătea în aceeași poziție și-l asculta pe Sorocinski.

— La Astrahan, spunea acesta, am mîncat Trandafirul Șahului. Este un pepene de o frumusețe rară ; are gust de ananas.

Galțev tuși.

Așmarin mai stătu cîteva clipe fără să se miște, atent la durerea surdă din coastă. Își amintea cum, împreună cu Gorbovski, mîncase pepeni pe Venus. O astronavă întreagă de pepeni fusese lansată de pe Pămînt pentru stația planetologică. Mîncau pepeni, le curgea zeama pe obraji, și apoi „trăseseră“ unul într-altul cu sîmburi negri alunecoși.

— Îți vine să-ți lingi degetele, ți-o spun eu, ca gastronom !

— Mai încet, spuse Galțev. Îl trezești pe Bătrîn.

Așmarin se așeză mai comod, își rezemă bărbia de speteaza băncii din față și-și acoperi ochii. In cabină era cald și oarecum zăduf, deoarece metaloplastul [1] cu care era căptușită cabina se răcea încet.

— Tu n-ai mai zburat cu Bătrînul ? întrebă Sorocinski.

— Nu, răspunse Galțev.

— Îmi pare oarecum rău de el, dar în același timp îl invidiez. A avut o asemenea viață cum eu n-am să am niciodată ; și nu numai eu, dar și mulți alții. Cu toate acestea, el a avut.

— De ce spui „a avut“ ? întrebă Galțev. A încetat doar să zboare.

— Pasărea care nu mai zboară... și Sorocinski tăcu. In general, s-a terminat cu pionieratul în Cosmos, spuse el pe neașteptate.

— Fleacuri, răspunse liniștit Galțev.

Așmarin auzea cum Sorocinski se răsucea pe loc.

— Privește-l ! făcu el arătînd înspre Ou. Se vor fabrica cu sutele și se vor trimite în lumi necunoscute și periculoase. Și fiecare Ou va construi acolo un oraș, un rachetodrom, o navă interplanetară. Ele vor lucra în mine, vor prinde și vor studia nematodele tale. Iar pionierii vor culege doar informații și vor strînge caimacul.

— Fleacuri, repetă Galțev. Oraș, mină... Dar cupola ermetică pentru șase oameni ?

---

[1] Metaloplast — material plastic înlocuitor al metalului (n.t.).

— Ce-i cu asta?

— Cine sînt cei șase oameni?

— Oricum ar fi, spuse Sorocinski, oricum ar fi, timpul pionierilor a trecut. Cupola ermetică este doar începutul. Se vor trimite astronave automate care vor lansa Ouă, iar oamenii vor veni la de-a gata...

Începu să facă raționamente despre perspectivele embriomecanicii, citind vădit din cunoscutul raport al lui Vahlakov. Se vorbește mult despre asta, gîndi Așmarin. Și totul este chiar așa. Cînd au fost încercate primele astronave automate se vorbea mult că astronauții nu vor mai avea altceva de făcut decît să adune caimacul. Iar cînd Akimov și Sermus au lansat primul SCIC — Sistem Cibernetic de Cercetare —, Așmarin se hotărîse chiar să renunțe de a mai fi pionier. Asta a fost acum 20 de ani și de atunci de multe ori a mai sărit el în vîltoare după resturile deformate ale SCIC-ului și a dus el pînă la capăt ceea ce SCIC-ul nu reușise. Desigur, și astronavele automate, și SCIC-ul, și embriomecanica măresc nespus de mult puterea omului, dar mecanismele nu sînt capabile să înlocuiască integral creierul viu și sîngele cald. „Boboc — gîndi Așmarin despre Sorocinski — și un teribil palavragiu".

Cînd Galțev spuse pentru a patra oară „fleacuri", Așmarin ieși din mașină. Cum îl văzu, Sorocinski tăcu și sări în picioare. În mînă avea o jumătate de pepene crud încă, din care se vedea un cuțit. Galțev continua să stea cu picioarele încrucișate.

— Doriți pepene, Feodor Semionovici?

Așmarin dădu din cap, își băgă mîinile în buzunare și începu să privească vîrful colinei.

Strălucirile roșcate de la suprafața lucioasă a Oului se întunecau văzînd cu ochii. Se înserase. Din ceață apăru deodată o stea strălucitoare care alunecă încet pe cerul albastru închis.

— Sputnik-8, spuse Galțev.

— Nu, contrazise categoric Sorocinski, Sputnik-17, sau dacă nu Sputnikul-oglindă.

Așmarin porni înciudat spre colină. Sorocinski îl plictisise îngrozitor și trebuiau verificate aparatele de filmare. Cînd se întoarse, ardea focul. Neobositul Sorocinski aprinsese un foc de tabără și acum stătea într-o poză teatrală.

— ...scopul este doar un mijloc, auzi Așmarin. Fericirea nu constă în însăși fericire, ci în fuga după fericire...

— Am mai citit asta undeva, spuse Galțev.

Și eu, gîndi Așmarin. N-ar fi oare bine să-l trimit pe Sorocinski să se culce? Se uită la ceas: limbile fosforescente arătau miezul nopții. Întunericul se lăsase cu totul.

Oul crăpă la 2,53. Era o noapte fără lună. Așmarin moțăia lîngă foc, întors cu obrazul drept spre flacără. Lîngă el picota Galțev, cu fața-i roșie, iar de partea cealaltă a focului, Sorocinski citea un ziar foșnindu-i paginile. Și deodată Oul crăpă. Răsună un zgomot ascuțit, pătrunzător. Vîrful colinei se aprinse de o lumină portocalie. Așmarin

se uită la ceas și se ridică. Pe fondul cerului instelat se distingea culmea măgurii. Cînd ochii, orbiți de focul de tabără, se obișnuiră cu întunericul, văzură o mulțime de luminițe slab roșcate, rotindu-se încet pe lîngă locul unde fusese Oul.

— A început, șopti Sorocinski, parcă prevestind ceva rău. A început, Vitea, trezește-te, a început!

— Taci și tu odată, la urma urmei! spuse repede Galțev.

Și el vorbea în șoaptă.

Dintre toți trei, doar Așmarin știa ce se petrecuse pe colină. Primele zece ore după „trezire", embriomecanismul se reglase. Comenzile abstracte situate în conducerea pozitronică se schimbau și se corectau în concordanță cu temperatura exterioară, cu componența atmosferei, cu presiunea atmosferică, cu umiditatea și cu zeci de alți factori determinați de receptori. Sistemul digestiv, admirabilul „stomac de înaltă frecvență" al embriomecanismului, se adapta la prelucrarea lavei și a tufului în litoplast polimerizat, acumulatorii neutronici se pregăteau să producă porții exacte de energie pentru fiecare proces. Cînd reglajul s-a terminat, mecanismul a început să se dezvolte. Tot ce nu fusese necesar Oului pentru creșterea în condițiile date trecuse la refacerea și la întărirea organelor funcționale mai de suprafață: efectorii. Apoi s-a ajuns la înveliș. Acesta a fost plesnit, iar embriomecanismul a început să-și consume din hrana pregătită.

Se vedeau tot mai multe luminițe care se deplasau mai repede. Se auzeau un zumzet și niște scrîșnete țiuitoare: erau efectorii care se înfundau în teren și măcinau în praf bucățile de tuf. Fumul luminos de pe vîrful colinei se înălța spre cerul instelat. O lumină inegală, tremurîndă, lumină pentru o secundă niște forme stranii, greoaie, apoi din nou totul se ascunse în întuneric. Scrîșnetele și trosnetele se încetiră.

— N-ar trebui să ne apropiem? spuse rugător Sorocinski.

Așmarin nu răspunse.

Își aminti deodată cum fusese încercat primul embriomecanism, primul Ou. Asta s-a întîmplat cu cîțiva ani în urmă. Pe atunci și el era începător în embriomecanică. Embrionul mecanic era într-un mare pavilion din apropierea institutului. În mijlocul a 18 lăzi, asemănătoare seifurilor și așezate pe lîngă pereți, se afla o uriașă grămadă de ciment. Înăuntrul grămezii erau ascunși efectorii și sistemul digestiv. Vahlakov făcu un semn cu mîna și cineva deplasă maneta comutatorului. Stătuseră în pavilion pînă seara tîrziu și uitară de toate. Mormanul de ciment se topea văzînd cu ochii; spre seară, din aburi și fum apărură contururile unei căsuțe-tip din litoplast, cu trei camere, încălzite cu aburi și cu alimentare independentă cu energie electrică. Era exact la fel cu cele produse în fabrică, doar că în baie rămăsese un cub de ceramică, „stomacul" și articulațiile complicate ale efectorilor hemomecanici. Vahlakov examină căsuța, atinse cu picioarele efectorii și spuse:

— De ajuns cu diletantismul. E timpul să facem Oul. Atunci s-a pronunțat pentru prima oară acest cuvînt. A urmat o muncă înver-

șunată cu multe succese și foarte multe insuccese. Sistemele embriomecanice erau învățate să se autoregleze, să se adapteze variațiilor bruște ale mediului înconjurător, să se autorefacă. Erau „învățate" să servească oricînd omului, în condițiile cele mai complicate și mai primejdioase. Erau „învățate" să se dezvolte în formă de case, de excavatoare, de rachete, erau „învățate" să nu se distrugă prin cădere de la înălțimi mari, să continue să funcționeze și în valurile metalului topit, și în condiții de zero absolut. Sute de oameni, zeci de institute și laboratoare colaboraseră pentru ca embriomecanismul să ajungă ceea ce era astăzi Oul.

Așmarin era în definitiv mulțumit că rămăsese pe Pămînt. Cine era el ca să pretindă mai mult ?

Pe vîrful colinei, trîmbele fumului luminos zburau din ce în ce mai des, iar trosnetul, scrîșnetele și zumzetul se contopiseră intr-un zgomot necontenit. Luminițele rătăcitoare formau lanțuri, iar lanțurile la rîndul lor niște stranii linii mobile. Luminescența trandafirie a incendiului de deasupra permitea să se distingă ceva uriaș, care se legăna ca o barcă pe valuri.

Așmarin se uită din nou la ceas. Era ora 4 fără 5 minute. Probabil că lava și tuful fuseseră materiale bune: cupola creștea mult mai repede decît dacă ar fi avut ciment. Este interesant de văzut ce vor arăta variațiile termice. Mecanismul construiește cupola dinspre centru spre margini, iar efectorii se afundă tot mai adînc în cabină. Pentru ca această cupolă să nu devină subterană, embriomecanismul trebuie ori s-o fixeze pe niște piloți, ori s-o deplaseze de lîngă groapa săpată de efectori. Așmarin își închipuia marginile cupolei incandescente și lopățelele efectorilor care lipeau noi și noi particule de litoplast îngroșat din cauza temperaturii.

Vîrful măgurii se cufundă un timp în tăcere: zgomotul dispăruse; abia se mai auzea un zumzet neclar. Mecanismul regla funcționarea sistemului energic.

— Sorocinski ! strigă Așmarin.

— Da, răspunse acesta din întuneric.

— Înconjură colina dinspre dreapta și fă observații de acolo. În nici un caz să nu urci colina.

— Alerg, Feodor Semionovici.

Se auzi cum îi ceru în șoaptă lui Galțev lanterna, apoi cercul galben de lumină porni și dispăru.

Zgomotul reîncepu. Deasupra vîrfului movilei se aprinse din nou o flăcăruie trandafirie ca de incendiu. Lui Așmarin i se păru că cupola neagră se deplasase puțin, dar nu era sigur. Se gîndi cu ciudă că ar fi trebuit să-l trimită pe Sorocinski imediat ce embrionul ieșise din Ou. În orice caz, aparatele de filmare vor raporta totul la timpul potrivit.

Deodată trosni ceva, asurzitor. Culmea movilei era învăluită în roșu. Un fulger purpuriu lunecă pe versantul negru și se stinse. Lumina roză deveni galbenă, strălucitoare, și imediat colina se acoperi cu un fum gros. O bubuitură puternică străbătu tot văzduhul, și

Aşmarin văzu cu groază că din fumul şi din văpăile care cuprinseseră vîrful se ridică o umbră uriaşă; ceva masiv şi enorm, de un luciu strălucitor, se legăna pe nişte picioare subţiri, tremurînde. Încă o detunătură şi încă un fulger trecu în zigzag pe versant. Pămîntul se cutremură, iar umbra care se vînzolea prin fum se prăbuşi. Aşmarin alergă spre colină. Trosnete şi zguduituri ajungeau pînă la el. Dinspre sud se rostogoleau valuri de aer fierbinte şi în roşile flăcări dănţuitoare văzu cum cădeau bucăţi de lavă împreună cu camerele de filmare, singurii martori ai evenimentelor de pe colină.

Se lovi de un aparat de filmare. Acesta zăcea, răşchirînd picioarele îndoite ale stativului. Începu să înainteze încet, iar pietrele încinse se rostogoleau pe versante. Sus era linişte, iar în fumul de pe vîrful colinei se mai zărea ceva. Se auzi încă o bubuitură şi Aşmarin văzu o flăcăruie slabă, galbenă.

Pe culme mirosea a fum fierbinte şi a ceva necunoscut şi acru. Aşmarin se opri la marginea unei pîlnii enorme. De fapt nu era o pîlnie, ci o groapă cu povîrnişurile aproape drepte, în fundul căreia se vedea cupola aproape gata, trîntită pe o parte, cupola ermetică pentru şase oameni, cu cameră de ecluzare şi filtru de oxigen. În craterul acela scînteia zgura încinsă şi pe fondul ei se vedea cît de slab şi de neajutorat se mişcau tentaculele hemomecanice care îşi pierduseră sistemul de dirijare. Din adînc se ridica un miros acru de ars.

— Dar ce-i asta? întrebă Sorocinski.

Aşmarin îşi ridică ochii şi-l observă pe partea cealaltă pe Sorocinski, care se lăsase pe vine chiar la marginea gropii şi fluiera a pagubă.

— Taci..., spuse încet Aşmarin şi începu să coboare în crater.

— Nu coborîţi, îl sfătui Galţev, e periculos.

— Taci! mai spuse o dată Aşmarin.

Trebuia să înţeleagă imediat ce se întîmplase. Nu este posibil să fie de vină construcţia Oului, cea mai perfectă maşină creată de om, cea mai invulnerabilă maşină, cea mai „inteligentă“ creaţie. Dogoarea puternică îi ardea faţa. Aşmarin îşi miji ochii şi se lăsă să lunece pe lîngă marginile cupolei incandescente. Ajuns jos, se ridică în picioare şi privi împrejurul său. Observă imediat bolţile de beton parcă topite, armătura înnegrită, trecerea largă şi întunecată care conducea parcă undeva în adîncul colinei. Păşi înainte, dar era gata să cadă, deoarece se împiedică de ceva greu şi rotund. Aşmarin se aplecă să vadă, dar nu înţelese imediat ce reprezintă această bucată cenuşie de metal cu capetele îngroşate şi rotunjite; cînd înţelese însă, totul deveni clar. Era un proiectil de artilerie.

În colină fusese un gol. Acum vreo sută de ani, nişte ticăloşi construiseră o încăpere întunecoasă de beton şi adunaseră acolo proiectile de artilerie. Embrionul nu putea „şti“ că acolo este un depozit de artilerie. El nu putea „şti“ nici măcar ce este un proiectil de artilerie, pentru că oamenii care-i dăduseră programul de viaţă uitaseră de mult că existaseră cîndva proiectile. Se pare că obuzele se încărcau cu trotil. La unul dintre aceste proiectile, focosul se aprinsese datorită căldurii

sau zdruncinării. Tot ce putuse să explodeze, explodase; minunata mașină se transformase într-un morman de ruine.

Niște pietricele se rostogoleau de sus. Așmarin se uită și observă că Galțev cobora spre el. Pe peretele opus cobora Sorocinski.

— Unde vă băgați? întrebă Așmarin.

Galțev nu răspunse nimic, dar Sorocinski răspunse cu o voce subțire:

— Vrem să vă ajutăm, Feodor Semionovici.

— N-am nevoie de voi.

— Doar..., începu Sorocinski și amuți.

Pe peretele din spatele lui Așmarin se deschisese o fisură și cupola începu să se legene.

— Atenție! răcni Sorocinski.

Așmarin sări la o parte, se împiedică de proiectil și căzu. Căzu cu fața în jos, dar imediat se răsuci pe spate. Cupola cădea direct pe el. Închise ochii și auzi urletul parcă înfundat al cuiva. Urlase însă chiar el, în momentul în care marginea încinsă a cupolei se prăbușise asupră-i.

IV

Poți să zaci și să privești cerul albastru. Este atît de mult timp de cînd nu l-a mai privit și merită să te uiți ore întregi la cerul albastru. Știe acest lucru încă de cînd era pionier, cînd sărise la Polul Nord al planetei Venus și cînd rămăsese singur în astronava distrusă pe Transpluton. Acolo nu era cer de loc, erau doar un gol înstelat și o stea strălucitoare, Soarele. Atunci i se păruse că și-ar da și ultimele momente din viață ca să mai poată vedea o dată cerul albastru. Acest sentiment se uită însă repede pe Pămînt. Îți amintești doar atunci cînd sosește momentul și de fiecare dată ți se pare că e prea tîrziu; pe urmă constați că nu, nu este tîrziu.

— Ascultă-mă, spune-mi, va trăi? se auzi vocea lui Sorocinski.

Așmarin nu știa despre cine întreabă, dacă de el sau de Galțev. Galțev zăcea alături. Era fără cunoștință și gemea încet. Avea arsuri peste tot. Se arsese cînd îl scosese pe Așmarin de sub cupolă. Și Sorocinski avea arsuri. Trebuie să supraviețuiesc, gîndi Așmarin. Un pionier nu trebuie să se gîndească la moarte. Catastrofa aceasta se produsese numai dintr-o întîmplare absurdă! Doar nu putea presupune că sub movila rotundă este ascunsă o străveche cazemată japoneză, că labele murdare ale agresiunii criminale din trecutul îndepărtat vor ajunge pînă la el. Își amintea că au fost ani în care fiecare secundă din viața lui putea fi ultima. Odată zăcea la fel, schilodit, cu fața în sus. Cerul însă era altfel. Era portocaliu-închis, cu dungi negre; bîntuia un uragan înspăimîntător, iar împrejur nu era nimeni. Erau numai durere, greață și, ca și acum, ciuda că totul se sfîrșește.

Se uită cu insistență la cerul albastru și i se păru că pe fondul lui apar și dispar pete palide. Se străduiește să înțeleagă ce sînt petele astea și ce rost au. Apoi înțelege: vrea să vadă norul acela imobil, cu contururile stranii. Cu eforturi supraomenești încearcă să-și ridice capul. O mînă îi susține ceafa. Acum vede conul alb, parcă transparent, de la orizont.

— Ce este acolo? întrebă el.

— Vulcanul Alaida, îi răspunde cineva.

— Ce bine ar fi acum acolo..., spune Așmarin.

Își lăsă din nou capul pe pernă și se gîndi că va trebui să se urce o dată pe acel con. Acolo aerul e desigur rece, atît de rece încît probabil că și dinții îngheață. Va fi încălțat cu bocanci grei, de munte, ca ai lui Sorocinski. Îl va lua și pe Sorocinski cu el.

— Ce minunat cer albastru, rostește Așmarin cu glas tare. Își închide ochii și-și spune că durerile îi vor trece și că se va scufunda curînd în somn.

— A adormit, spune cineva.

Așmarin moțăie și i se pare că este pe vîrful alb al Alaidei și că privește cerul albastru. Îl poți contempla ore de-a rîndul, atît este de albastru și de pămîntesc.

(După „Znanie sila" nr. 12/1959.)

CHEIA TIMPULUI

1. Din notele poetului Aleksandr Kudriaşov

Valentin Petrov venise să-mi anunțe evenimentul. Își scoase bascul, își netezi părul și spuse:

— Dragă Sașa, totul s-a hotărît.

Se așeză într-un fotoliu lîngă masă și-și întinse picioarele lungi. Ca întotdeauna, zîmbea. Il întrebai:

— Pe cînd?

— Peste zece zile. Indoi bascul și-l așeză pe genunchi. Pierdusem orice speranță, adăugă el. Şi totuşi m-au numit.

— De ce?! protestai eu. Doar ești un astronaut experimentat.

Am scos din frigider o sticlă de vin. In timp ce ciocneam, el spuse:

— Plecarea se face de pe Cifeu.

— Unde vine asta?

— Este o cosmostație-satelit a Lunii.

— Așa, carevasăzică, spusei eu. Credeam că Cifeu este denumirea unei constelații.

— Constelația se cheamă Cefeu, iar Cifeu înseamnă pe chinezește „start". În fond, nu-i altceva decît platforma de pe care își iau zborul navele fotonice.

Valentin puse pe masă paharul, își trase bascul și se ridică.

— Am plecat, spuse el.

— Dar Rujena? îl reținui eu. Rujena știe?

— Nu, făcu el, și se așeză din nou. Nu știe. Încă nu i-am spus. Tăcurăm.

— Pleci pentru mult timp?

De fapt știam că pentru totdeauna.

— Nu, nu pentru foarte mult timp. Intenționăm să ne întoarcem peste 150... sau peste 200 de ani. Bineînțeles, vorbesc despre ani de-ai voștri, pămîntești. La vitezele foarte mari...

— Aha..., făcui eu.

— Gata ! Trebuie totuși să plec.

Dar nu se ridică.

Îi propusei să mai bem un pahar.

— Ei, spuse el Inaintea noastră a plecat Gorbovski, iar înaintea lui Gorbovski, Bikov. Eu sînt al treilea. Se mai pregătesc încă două expediții. Zece, maximum 15 ani un raid.

— Da, înțeleg, spusei eu. Contracția timpului după teoria lui Einstein, cu tot ce decurge din aceasta.

Valentin se ridică

— Sașa, mă vei conduce ?

Dădui din cap afirmativ. El își îndreptă bascul și porni spre ușă. Acolo se opri.

— Mulțumesc, îmi spuse.

Nu i-am răspuns ; nu puteam articula nici un cuvînt.

Împreună cu Petrov plecau cu „Muromeț" încă cinci oameni. Pe trei dintre ei îi cunoșteam : Larry Larsen, Serghei Zavialov și Saburo Mikimi. Pentru a-i conduce, am plecat vreo zece prieteni. Mai rămăsese doar vreo oră pînă la plecare și ne aflam toți în salonul de pe Cifeu. Pe această cosmostație nu exista gravitație și de aceea toți aveam bocanci cu tălpi magnetice. Rujena și Valentin se țineau de mînă. În această perioadă Rujena se schimbase mult : slăbise și ochii-i păreau foarte mari ; era foarte frumoasă. Valentin o ținea de mînă și zîmbea. Privindu-l, mi se păru că se și pornise a zbura vertiginos cu gîndul printre stelele îndepărtate. Și el și Rujena tăceau. O dată doar, ea îi spuse ceva în șoaptă, iar el îi mîngîie mîna.

Ceilalți tăceau și ei. O fată tînără, cu un fular portocaliu, suspina din cînd în cînd. Şi ea venise cu un astronaut, pe care însă nu-l cunoşteam.

Mai avusesem prilejul, și nu numai o dată, să conduc astronauți care se avîntau in spațiul interastral și, desigur, nu eram singurul. De data asta însă, totul era altfel. De acești șase oameni ne despărțeam pentru totdeauna. Mă gîndeam că ei se vor înapoia atunci cînd mulți dintre noi nu vor mai fi printre cei vii : nici eu, nici Rujena, nici fata cu fular portocaliu... Acești șase oameni îi vor întîlni pe urmașii noștri, ba poate chiar pe urmașii acestora.

— Nu fi amărîtă, spuse Valentin cu glas tare.

— Nici nu sînt amărîtă, răspunse Rujena.

— Înțelegi doar cît e de necesară plecarea noastră.

— Înțeleg.

— Nu, spuse Petrov. Nu înțelegi, Rujena. Nu înțelegi nimic. Nici Aleksandr nu înțelege. El se întreabă pentru ce ne trebuie această călătorie. E adevărat, Sașa ?

Rîdea. Dar nu, nu ghicise la ce mă gîndeam. Îl cunoşteam pe Valentin din copilărie şi îl iubeam foarte mult. Dar eram oameni foarte diferiţi. El era puţin cam lăudăros şi îi plăcea să pozeze. Îi reuşea totul şi se obişnuise cu această situaţie. Cu un surîs uşor trecea peste cele mai teribile dificultăţi. Îi plăcea, probabil, să fie aşa: vesel, neglijent şi invulnerabil. Mă gîndeam că şi peste 150 de ani el va coborî pe Pămînt surîzînd vesel, lovindu-şi uşor bocancii vechi cu un bastonaş rupt de pe cine ştie ce planetă.

În salon se strecură un tînăr bronzat, cu părul de un blond aproape alb şi spuse:

— E timpul, tovarăşi.

Ne ridicarăm. Fata cu fularul portocaliu suspină tare. Mă uitam la Rujena şi la Petrov. Îmbrăţişîndu-se, el îşi ascunse obrazul în părul ei.

— Adio, spuse el.

Rujena tăcea.

— Nu fi amărîtă, o încuraja Valentin.

Fata se îndepărtă de el şi încercă să-şi aranjeze părul. Nu reuşi.

— Du-te, spuse ea. Du-te. Nu mai pot. Te rog, pleacă.

Avea o voce joasă, neobişnuit de lipsită de intonaţii.

— Adio...

El o sărută şi porni spre ieşire. Mergea bocănind cu tălpile metalice, dar fără să-şi ia privirea de la Rujena lui. Faţa îi era palidă, iar buzele albe. Lîngă uşa etanşă îi ieşi în faţă Larry Larsen, cel lat în spate, apoi un pilot necunoscut pe care-l conducea fata cu fular portocaliu, apoi Serghei Zavialov.

— La revedere, Rujenka, strigă Petrov.

Abia mai tîrziu mi-am amintit că spusese „la revedere" şi m-am gîndit că probabil greşise. După ce intrară în navă şi uşa etanşă se închise în urma lor, tînărul cu părul alb apăsă pe nişte butoane din perete. Abia atunci constatarăm că plafonul sferic al salonului era un fel de stereoteleecran. Înaintea noastră apăru „Muromeţ", o navă fotonică de categoria întîi. Captînd şi arzînd în reactor gazele şi pulberile cosmice, ea dispunea de o nelimitată rezervă de funcţionare, iar viteza îi era practic limitată doar de bariera pe care o reprezintă viteza luminii. Astronava avea dimensiuni imense: lungimea ei era de aproape jumătate de kilometru. Noi o vedeam însă ca o jucărioară de argint, ca o cupă de şampanie care atîrna în mijlocul ecranului pe fondul miliardelor de stele.

Ne uitam la ea ca vrăjiţi. Deodată ecranul fu luminat foarte puternic de un fulger alb-liliachiu. Această lumină mă orbi. Cînd petele multicolore dispărură din faţa ochilor, pe ecran nu se mai vedeau decît stelele.

— Au plecat, spuse tînărul cu părul alb, pe un ton care exprima oarecare invidie.

— Şi-a luat zborul, oftă Rujena.

Ea se apropie de mine, mişcîndu-şi greu picioarele încălţate în bocanci cu tălpi magnetice, şi-şi rezemă mîna de braţul meu. Îi tremurau degetele.

— Sînt foarte tristă, Saşa, îmi spuse ea. Mi-e frică.

— Dacă-mi îngădui, voi fi prietenul tău, ca şi al lui Valentin.

Dar ea nu-mi dădu voie. Ne-am întors la Novosibirsk şi ne-am despărţit. Eu m-am apucat să scriu versuri. Voiam să scriu un poem despre oamenii care se avîntă spre stele şi despre femeia care rămîne pe minunatul şi înverzitul Pămînt; despre felul în care stă ea în faţa prietenului care pleacă şi-i spune cu voce adîncă: „Du-te. Nu mai pot. Te rog, pleacă". Buzele lui albe îi răspund cu un zîmbet...

Peste vreo şase luni, într-o zi, dis-de-dimineaţă, Rujena mă chemă. Era la fel de palidă şi cu ochii mari ca atunci pe Cifeu. Am crezut că de vină este nuanţa violetă pe care o dau uneori videoecranele.

— Saşa, îmi spuse fata, te aştept la aerodrom. Vino imediat.

Nu înţelegeam nimic şi am întrebat-o ce s-a întîmplat. Ea, însă, repeta parcă mecanic: „Te aştept la aerodrom" şi închise videofonul. Mă urcai în maşină şi pornii spre aerodrom. Era o dimineaţă senină şi răcoroasă, ceea ce întrucîtva m-a liniştit. La aerodrom am fost condus spre un mare convertoplan, de pasageri, gata de zbor. Nici n-apucai să mă urc în cabină că aparatul îşi luă zborul. M-am izbit tare cu pieptul într-o bară. O văzui apoi pe Rujena şi mă aşezai lîngă ea. Era într-adevăr palidă. Privirea îi era aţintită înainte şi-şi muşca buza de jos.

— Încotro zburăm? mă interesai eu.

— La rachetodromul-nord, răspunse ea. Apoi tăcu vreme îndelungată şi deodată spuse: Soseşte Valentin.

— Ce spui?! întrebai mirat.

Ce aş mai fi putut spune? Zburarăm două ore, timp în care nu scoaserăm nici un cuvînt. Ceilalţi pasageri însă discutau între ei. Erau agitaţi şi neîncrezători. Din discuţii am aflat că ieri seară se primise o radiogramă de la Petrov. Şeful celei de-a treia expediţii anunţa că unele instalaţii ale lui „Muromeţ" s-au defectat; astronava era astfel nevoită să aterizeze pe un rachetodrom pămîntean, ocolind staţiile exterioare.

— Pur şi simplu Petrov s-a speriat, spuse cineva care avea locul în spatele nostru, un om mai în vîrstă şi cam gras. În definitiv, nici nu-i de mirare: în cosmos se poate întîmpla.

Mă uitai la Rujena şi observai că îi tremura bărbia. Dar nu socoti că face să se întoarcă: Petrov nu ştia ce-i frica.

Intîrziară. „Muromeț“ era deja acolo și noi făcurăm deasupra lui vreo două tururi. Examinarăm atent nava. Nu mai era o jucărie care semăna cu o cupă de șampanie. In mijlocul tundrei, sub cerul senin, stătea înclinată o construcție enormă, mîncată de niște forțe necunoscute, acoperită cu o mîzgă stranie. Convertoplanul ateriză la circa 10 kilometri de „Muromeț“. Mai aproape era primejdios. Mai sosiră încă vreo cîteva convertoplane. Așteptam. In sfîrșit, se auzi un zumzet și pe deasupra capetelor noastre trecu un elicopter. Acesta ateriză cam la 100 de pași de noi.

Atunci se petrecu minunea.

Din elicopter coborîră trei oameni și se îndreptară încet spre noi. In față mergea un ins slab și înalt, îmbrăcat cu un combinezon uzat. Mergea și-și lovea piciorul cu un bastonaș de culoarea smaraldului. In spatele lui veneau un bărbat scund, cu o barbă roșie, stufoasă, și încă unul uscat și gîrbovit. Tăceau. Incă nu credeam. Se apropiară și atunci Rujena strigă :

— Valentin !

Omul cu combinezonul uzat se opri, aruncă bastonul și, aproape fugind, o porni spre noi. Avea o figură stranie, fără buze : ori fața îi era atît de întunecată încît buzele nu se mai distingeau, ori buzele îi erau atît de palide. Il recunoscui totuși imediat pe Petrov. Cine altul decît Petrov putea să vină cu „Muromeț“ ? Acest Petrov era însă un bătrîn căruia îi lipsea mîna stîngă, iar mîneca îi era prinsă în cureaua combinezonului. Și cu toate astea, era Petrov. Rujena fugi în întîmpinarea lui. Se îmbrățișară. Omul cu barba roșcată și cel gîrbovit se opriră și ei. Erau Larry Larsen și pilotul necunoscut, pe care cu șase luni înainte îl condusese fata cu fularul portocaliu.

Ii înconjurarăm în tăcere și îi admirarăm cu priviri întrebătoare. Peste capul Rujenei, Petrov strigă :

— Bine v-am găsit, tovarăși. Iertați-mă, dar pe mulți dintre voi i-am uitat. Ne-am văzut doar, ultima oară, acum 17 ani...

Nimeni nu răspunse nimic.

— Cine este comandantul rachetodromului ? întrebă Petrov.

— Eu, răspunse cineva.

— Am pierdut autodescărcătorii, îi comunică Petrov. Fiți, vă rog, atît de bun și dați dispoziții pentru descărcarea navei. Am adus multe lucruri interesante.

Comandantul rachetodromului se uită la el îngrozit, dar în același timp cu admirație.

— Numai să nu vă atingeți de compartimentul șase. Acolo sînt două mumii : Una a lui Serghei Zavialov și cealaltă a lui Saburo Mikimi. I-am adus ca să-i îngropăm pe Pămînt. I-am purtat cinci ani. Așa e, Larry ?

— Așa, răspunse Larry Larsen. Pe Serghei Zavialov îl ducem de cinci ani, iar pe Mikimi de trei ani. Porta a rămas acolo... zimbi, barba îi tremură și începu să plîngă.

Petrov se apleacă spre Rujena.

— Hai să mergem, Rujenka. Hai. Vezi, eu m-am întors.

Ea se uită la el așa cum la mine nu s-a uitat niciodată o femeie.

— Da, spuse ea. Te-ai întors.

Rujena clipi din ochi și-și plecă fruntea. Trecură îmbrățișați prin mulțime, în timp ce noi ne dădeam la o parte pentru a le face loc. Ea se despărțise de Valentin pentru totdeauna și îl revăzuse după șase luni; el plecase pentru două sute de ani și se întorsese după 17 ani. Reușise. Totdeauna reușea. Dar cum?

Nu știu cum se explică acest lucru și dacă, în general, se poate explica. Sînt doar poet și nu astrofizician.

2. *Din notele artistei Rujena Kunertova*

În ziua aceea Valentin se întoarse acasă tîrziu, se învîrti mult timp prin biroul său, fluierînd fals și răstindu-se fără motiv la maimuță. Înțelesei că totul se schimbase. Mă așezai. Valentin intră și se opri lîngă mine. Simțeam cît de greu îi era să vorbească. El se aplecă apoi și-mi sărută părul. Așa făcea totdeauna cînd se întorcea acasă. O clipă am mai avut o speranță nebunească, dar el îmi spuse încet:

— Tot voi mai zbura, Rujenka.

— Cînd?

— Peste zece zile.

Mă ridicai și începui să pregătesc lucrurile necesare plecării. Lui îi plăcea ca eu să-i fac pregătirile de drum. De obicei, se învîrtea în jurul meu, cînta, mă încurca și făcea fel de fel de giumbușlucuri. De data aceasta însă, pe cînd făceam pregătirile pentru ultima oară, el rămase tăcut la o parte. Poate că și lui îi revenea în minte acea seară de neuitat de pe țărmul mării.

Acum zece ani cîntasem la un concert care avusese loc la sanatoriul cosmonauților de la Terioki. Îmi era frică să apar în fața celor mai curajoși oameni din lume. Mă intimidau mai mult decît spectatorii obișnuiți, chiar dacă dintre aceștia fiecare al treilea ar fi fost artist, fiecare al cincilea savant și fiecare al zecelea și artist și savant. Am fost anunțată și am cîntat aria lui Solveig și Imnul stelelor. Se pare că am avut succes, deoarece am fost chemată de mai multe ori la rampă.

La banchetul de după concert s-a așezat lîngă mine un tînăr astronaut. După un timp de tăcere mi se adresă:

— Mi-a plăcut cum ați cîntat.

— Mulțumesc. M-am străduit într-adevăr foarte mult.

Îmi dădui seama că îi plăcuse și altceva decît felul meu de a cînta. Dar și el îmi plăcuse. Era înalt, nu prea voinic, cu fața slabă, bronzată. Figura nu-i era frumoasă, dar foarte plăcută. Avea ochi frumoși, inteligenți și veseli, deși probabil că am remarcat aceasta mai tîrziu. Nu părea să aibă decît vreo 25 de ani. L-am întrebat cum îl cheamă.

— Petrov, îmi spuse. Adică, Valentin Grigorievici Petrov.

Și frecîndu-și cu degetul îndoit vîrful nasului adăugă:

— Dar vă rog să-mi spuneți Valentin. Da?

Se uită la mine speriat și parcă își trăsese capul între umeri. Am început să rîd. Era neobișnuit de drăguț.

— Bine, îi răspunsei. Am să vă spun simplu, Valentin.

Apoi am dansat și, cînd s-a întunecat, ne-am dus să ne plimbăm pe țărm, privind minunatul apus de soare, galben-roșiatic. Valentin îmi povestea despre ultima-i expediție — nereușită — spre Ganymede. Îl ascultam și-mi închipuiam că în lumea întreagă nimănui în afară de mine nu i-ar fi vorbit astfel despre propria-i greșeală, care a pricinuit insuccesul expediției. Îl ascultam privind apusul soarelui și, deși aș fi vrut, mai mult decît orice, să-i spun ceva bun și cald, n-aveam totuși curaj. Valentin se întrerupse deodată și spuse:

— Rujena, te iubesc.

Nu știam ce să răspund, iar el mă întrebă:

— Ești supărată pe mine?

Drept răspuns, împinsă parcă de ceva irezistibil, m-am aruncat la gîtul lui și ne-am sărutat.

Am rămas împreună la Terioki și am petrecut cea mai fericită săptămînă din viața mea. Așa am devenit soția unui astronaut.

Pe măsură ce timpul trecea l-am cunoscut pe Valentin tot mai bine. Era întotdeauna vesel, atent, tandru („tandru!" — se indignă odată Serghei Zavialov. Toți sîntem așa sub soare. Să-l fi văzut tu pe Valecika al tău cînd „Navoi" nimerise în curentul de meteoriți...). Era un om excepțional. Alții care să-i semene n-am mai întîlnit nici chiar printre prietenii lui. Desigur că nu numai el este așa, eu însă nu mai întîlnisem asemenea oameni.

Își iubea extrem de mult profesiunea și cunoștea tot ce era nou în teoria și tehnica acesteia. Destul de curînd, am descoperit însă că un alt domeniu îl interesa și mai mult. În intervalele dintre raiduri (și probabil și în timpul acestora) studia rezultatele ultimelor cercetări legate de teoria gravitației și de mecanica asimetriilor, anumite domenii ale matematicii. Nopți de-a rîndul le petrecea cu prietenii, pe care-i primea la el, discutînd într-un îngrozitor jargon ruso-franco-

anglo-chinez. Avea planuri grandioase, dar atît de savante încît nici nu mă puteam gîndi că aş putea înțelege ceva.

Acum patru ani, într-o seară de primăvară, Valentin mă întrebă ce părere aş avea despre participarea lui la o expediţie stelară. Ştiam ce înseamnă asta: în ultimul timp se vorbea şi se scria mult despre asemenea expediţii. Cu o viteză apropiată de aceea a luminii, astronava zboară spre lumi îndepărtate şi se întoarce peste sute de ani. I-am răspuns:

— Asta m-ar omorî (ştiam că dacă va pleca pentru totdeauna de lîngă mine voi muri). N-ai să faci asta. Te rog, nu pleca.

El se uită speriat la mine şi-şi trase capul între umeri. Apoi spuse, cu un zîmbet pe buze:

— De fapt, plecarea nici nu va fi prea curînd.

Am priceput că se şi hotărîse. Umbra acestei discuţii s-a abătut asupra vieţii mele. Peste doi ani plecă prima expediţie. Era condusă de prietenul cel mai apropiat al lui Valentin, Anton Bîkov. Peste încă un an plecă şi Gorbovski. Atunci Valentin îmi spuse:

— Următorul voi fi eu, Rujena.

Ştia că-mi provoacă durere, dar el voia să mă pregătească. Mie însă îmi venea să ţip. Aş fi vrut ca Valentin să orbească sau să-şi frîngă coloana vertebrală numai să rămînă cu mine. Ştiam însă că totul este zadarnic. Era un explorator al măreţului cosmos şi nu putea fi altfel. De aceea nu spusei nimic.

Destul de des ne vizita Aleksandr Kudriaşov. Valentin şi Saşa se cunoşteau din copilărie. Saşa era poet. Mi se părea că este singurul om care mă înţelege. Desigur, afară de Valentin, care şi el mă înţelegea.

Mai rămăseseră doar zece zile. Aceste zile, cele mai amare din viaţa mea, se scurseră repede. Am ajuns la staţia Cifeu, de unde, nu de mult, porniseră astronavele conduse de Bikov şi Gorbovski. Saşa era cu noi. Eu ştiam că Valentin l-a invitat şi ştiam de ce. Valentin înţelegea totul. Eu mă uitam la Valentin, dar unde se uita el şi ce vedea nu ştiam. Degetele lui îmi strîngeau mîna de parcă ar fi vrut să şi-o întipărească pentru totdeauna în amintire.

Fu anunţat momentul plecării. Valentin mă îmbrăţişă. Credeam că înnebunesc. Îl împinsei, iar el plecă privindu-mă în ochi, pînă cînd dispăru prin uşa etanşă. Între noi erau acum secole.

Am rămas singură. I-am spus lui Saşa că doresc să fiu singură. În jurul meu viaţa continua să fie tumultuoasă, minunată; oamenii învăţau, iubeau, construiau, dar eu nu puteam fi în mijlocul lor. Nu mai cîntam, nu mă duceam nicăieri, nu vorbeam cu nimeni. Invidiam... sau poate speram. Probabil că undeva, în adîncul sufletului meu, dăinuia credinţa că Valentin poate înfăptui imposibilul.

După un timp am fost anunțată că „Muromeț" se întoarce. Nu m-am mirat. Probabil că tot timpul așteptasem acest lucru. Nu-mi mai amintesc cum i-am telefonat lui Sașa, cum am ajuns la aerodrom. Cineva mă împinse cu grijă, dar foarte hotărît, în cabina convertoplanului și mă așeză în fotoliu. I-am mulțumit. Apăru apoi Sașa și convertoplanul porni. Pasagerii, care erau astronauți, savanți, ingineri, făceau presupuneri asupra cauzei întoarcerii lui „Muromeț". Unul, un tip respingător, spuse chiar că Petrov s-a speriat. Îmi venea să rîd: nici unul dintre ei nu-l cunoștea pe Valentin ca mine.

Am rămas îngrozitor de mult privind la orizont silueta lui „Muromeț". Apoi, din cerul albastru, coborî elicopterul. Din elicopter ieșiră trei oameni, care se îndreptară spre noi. În față mergea un om înalt și slab, îmbrăcat într-un combinezon uzat. Avea o singură mînă, fața lui semăna cu o mască de argilă, dar era soțul meu, omul cel mai curajos și cel mai minunat din lume. Am strigat și am alergat spre el. Iar el fugea în întîmpinarea mea...

În ziua aceea nu l-am dat nimănui. Am încuiat ușa și am închis videofonul. Poate că n-ar fi trebuit să procedez astfel. Valentin era doar așteptat de toată planeta. Dar eu îl așteptam mai mult decît toți.

— Ți-a fost greu? l-am întrebat.

— Tuturora ne-a fost foarte greu, Rujenka, îmi răspunse el.

— Te-ai gîndit la mine acolo?

— M-am gîndit la tine pretutindeni unde am fost. Acolo a rămas o planetă căreia i-am dat numele tău. Numai că nu mai știu unde este. Pe ea a rămas Porta. Și mîna mea a rămas tot acolo. Era o planetă rea, Rujenka.

— De ce i-ai dat numele meu?

— Nu știu. De fapt, este o lume minunată, pe care am cucerit-o însă cu un preț prea mare.

El îmi zîmbi și mie mi se păru că este la fel ca acela de acum zece ani, pe țărmul mării, la Terioki. L-am luat de umeri și l-am privit în ochi.

— Cum ai reușit să te întorci, Valentin?

El îmi răspunse simplu:

— Am vrut foarte mult, Rujenka. Te iubesc nespus și de aceea m-am întors. Desigur însă că la această dorință arzătoare se mai adaugă și puține cunoștințe de fizică.

3. Din notele astronautului Valentin Petrov

Începuse cea de-a treia expediție stelară. „Muromeț" își mărea treptat viteza, pornind dincolo de Soare pe o traiectorie perpendiculară pe planul eclipticei. Acum ar fi trebuit să vorbesc tovarășilor

despre ideea mea. Pe Pămînt credeam că lucrul cel mai complicat este să obții acordul Consiliului cosmonautic. În ceea ce privește acordul echipajului, n-aveam pe atunci nici o îndoială: acum însă nu mai eram tot atît de sigur. Privindu-l pe Serioja, care stătea la tabloul de comandă și ronțăia bomboane, mă mai liniștii puțin. Serioja se declarase de acord încă de pe Pămînt și amîndoi susținuserăm această idee în fața consiliului. Îi făcui semn cu capul și ieșirăm împreună în salon. Aici îi găsirăm pe Larry și pe Saburo, care jucau șah japonez, pe micul Ludwig Porta, care scotocea în filmotecă, și pe Arthur Lepelier, care încă se mai străduia s-o uite pe fata cu fularul portocaliu.

— Iată despre ce-i vorba, începui eu. Voi știți prea bine ce înseamnă expediția noastră stelară. Toți își întoarseră fața spre mine și mă priviră mirați. Desigur că ei știau foarte bine că această expediție înseamnă nici mai mult nici mai puțin decît zece ani de muncă neîntreruptă și renunțarea pentru totdeauna la cei ce ne erau apropiați pe Pămînt, deoarece atunci cînd ne vom întoarce amintirea oamenilor despre noi se va fi transformat de mult în legendă.

Continuai:

— Aș vrea să ne întoarcem pe Pămînt mai înainte de o sută de ani.

— Și eu, spuse Saburo.

— Și eu, interveni Larsen. De pildă, astăzi la cină.

Arthur Lepelier făcu cu ochiul, iar Ludwig întrebă liniștit:

— Vrei să reduci viteza?

— Doresc să mă întorc acasă cu mult mai înainte de o sută de ani, le spusei eu. Și există posibilitatea de a ne îndeplini întregul program de lucru nu în o sută de ani, ci numai în cîteva luni.

— E imposibil, obiectă Mikimi.

— E iluzoriu, oftă Arthur.

Larry își rezemă bărbia în pumnii lui enormi și întrebă:

— Dar, în definitiv, despre ce este vorba? Explică-ne, căpitane.

— Cu aproximativ 24 de ore înainte de a intra în zona Z.A.L. (Zborul absolut liber), m-am așezat în fotoliu între Larsen și Arthur și i-am cerut lui Serghei să explice cum stau lucrurile.

— În virtutea legilor atracției universale, cu cît viteza astronavei diferă mai puțin de cea a luminii, cu atît mai încet trece timpul pe astronavă. Dar această lege este cu atît mai valabilă cu cît este mai mică accelerația astronavei și cu cît este mai scurt timpul de funcționare a motorului. În cazul în care la viteze apropiate de cea a luminii astronava merge cu motorul funcționînd continuu, dacă accelerația în acest caz este suficient de mare și dacă la bariera vitezei luminii apar salturi ale accelerației, atunci... E greu de spus ce s-ar întîmpla atunci.

Aparatul matematic modern este încă neputincios pentru a ne putea da rezolvări general valabile. Cu toate astea, în anumite ipoteze particulare, teoria atracției nu exclude posibilitatea unor fenomene de alt ordin. În astronavă timpul se accelerează: aici se scurg zeci de ani, iar pe Pămînt numai luni. „Muromeț" este prima navă fotonică statoreactoare și de aceea este posibilă realizarea unei astfel de experiențe. Nu-i mai puțin adevărat că este o acțiune extrem de dificilă: Ne-ar trebui ani îndelungați de zbor, cu suprasolicitări fantastice, de cinci-șase ori accelerația gravitației.

— E o utopie, spuse Arthur și oftă din nou.

— Ba nu-i așa, interveni Porta. Nu-i tocmai așa.

Eu mă bizuiam în mod deosebit pe Porta. El era biolog și, după părerea mea, știa de toate, în afară de lingvistică descriptivă.

— Am mai auzit despre ceva în genul ăsta, spuse el. Deocamdată, însă, toată această problemă este numai teoretică, iar ceea ce spui tu... și făcu un gest evaziv.

Și totuși nu era numai teorie. Cu trei ani în urmă, făcusem încercări cu „Muromeț" în zona Z.A.L. Patruzeci de zile am stat în amortizor, conducînd nava cu o accelerație de patru ori mai mare decît accelerația gravitațională terestră. Cînd m-am înapoiat am constatat că cronometrul de bord o luase înainte cu 14 secunde. Am petrecut deci în spațiu cu 14 secunde mai mult decît timpul măsurat de ceasurile de pe Pămînt.

— O, exclamă Porta. Nu e rău.

— Asta însă trebuie să necesite niște suprasolicitări teribile, îi averfizai. Toți trebuiau neapărat preveniți despre urmările încercării noastre, cu toate că în componența expediției selecționasem numai astronauți experimentați, care să suporte în condiții bune o greutate dublă, ba chiar triplă.

— Cît de mare va fi? întrebă Larry.

— De cinci ori sau chiar și de șapte ori mai mare...

— O! exclamă din nou Porta. Asta însă nu cred că mai merge.

— Vasăzică, eu voi cîntări jumătate de tonă, remarcă Larsen și porni să rîdă în hohote zguduitoare.

— Dar consiliul știe? se interesă Saburo, care era un om cu un foarte dezvoltat simț al răspunderii.

— Cei din consiliu nu cred că pe calea asta vom putea realiza ceva, spuse Serghei. Totuși ne-au dat permisiunea, dar, desigur, cu condiția ca și dumneavoastră să fiți de acord.

— Nici eu nu cred, spuse Arthur cu glas tare. Suprasolicitări, condiții speciale... Cum vei crea dumneata aceste condiții speciale?

Ei au început să dezbată cu aprindere problema, iar eu m-am retras în cabină. Evident că nici unul nu se speria de suprasolicitări,

cu toate că știau foarte bine ce înseamnă așa ceva. Toți erau de acord, în afară de Arthur, care aducea obiecții și care, de fapt, dorea grozav să fie convins. După jumătate de oră au venit în cabina în care mă aflam.

— Căpitane, trebuie să acționăm, începu Larry.

— Ne întoarcem acasă, spuse Arthur. Acasă. Nu numai pe Pămînt, ci acasă.

— Chiar în cazul în care nu reușim, interveni Saburo, experiența trebuie întreprinsă.

— Într-adevăr, greutatea mărită de cinci ori..., mormăi Porta frămîntîndu-și degetele.

— Da, de cinci ori, spusei eu. Și chiar de șapte ori. Și nu numai pentru o zi, ci pentru o săptămînă. Numai să suportăm.

A fost atît de greu, încît uneori aveam impresia că nu mai rezistăm. In primele luni acceleram lent. Mikimi și Zavialov alcătuiră programul comenzii cibernetice, iar accelerația creștea automat cu un procent la fiecare 24 de ore. Nădăjduiam că vom reuși să ne odihnim măcar în parte. Acest lucru se dovedi însă imposibil. Am fost nevoiți să trecem la o alimentație exclusiv lichidă, sub formă de fierturi și sucuri. Peste o sută de zile, greutatea noastră crescu de trei ori, iar peste 140 de zile, de patru ori. Stăteam lungiți, nemișcați, în hamace, și nu scoteam o vorbă, deoarece pînă și acest lucru era greu. Trecură 160 de zile și accelerația depășise deja de cinci ori accelerația gravitațională terestră. Numai Saburo Mikimi a putut trece în acest timp din salon în cabina de comandă, fără a-și pierde cunoștința. Nu mai ajutau nici amortizoarele și nici chiar anabioza [1]. Incercarea de a ne aplica somnul anabiotic a dat greș în condițiile unei asemenea suprasolicitări. Porta se chinuia mai mult decît toți, dar cînd l-am băgat în „sarcofag" nu putu de loc să adoarmă. Era îngrozitor să-l privești. Dar tot atît de îngrozitor era cînd te uitai la oricare dintre noi. Zăceam lungiți în fața „sarcofagului" și-l priveam pe Porta.

— Ajunge, Valentin, spuse Serioja.

Ne tîrîrăm spre cabina de comandă. Aici era Saburo, care sta... sta cu capul parcă prăbușit.

— Ajunge, Saburo! Îi spusei.

Serioja încercă să se ridice, dar căzu îndată la loc pe podea.

— Ajunge, spuse el. Lui Porta îi e rău. Poate muri. Oprește motorul, Saburo.

— Reduceți pînă la accelerația triplă, spusei eu.

Saburo, abia mișcîndu-și degetele, zgîrie cu unghiile tabloul de comandă și totul deveni mai ușor. Extraordinar de ușor!

---

[1] Anabioză — stare letargică artificială în condiții de temperatură scăzută, care permite conservarea biologică fără îmbătrînirea țesuturilor (n.t.).

— De trei ori, spuse Saburo și se așeză alături de noi pe podeaua moale. Am stat o vreme întinși pentru a ne obișnui, iar apoi ne ridicarăm și ne îndreptarăm spre salon. Ne era mult mai ușor, dar curînd, privindu-ne unii pe alții, din nou am căzut în patru labe.

Timpul trecea. Viteza proprie [1] a lui „Muromeț" depășise pe cea a luminii și continua să crească cu cîte 32 m/s. Ne era foarte greu. Cred că atunci nici unul dintre noi nu spera cu adevărat în reușita experienței. Toți însă înțelegeam ce urmări poate avea succesul ei. Și Larry Larsen, cîntînd și gîfîind, visa ca în timpul unei singure vieți să colinde o mare parte din univers, pe care apoi să-l dăruiască oamenilor

Porta se simțea mai bine, citea mult și se ocupa intens cu studiul teoriei gravitaționale. Din cînd în cînd, îl introduceam pentru cîteva săptămîni în „sarcofag", deși acest lucru nu-i era de loc pe plac; nu voia să piardă timpul. Larry și Arthur făceau observații astronomice, Serghei, Saburo și cu mine făceam de cart. În intervalul dintre carturi, calculam mersul timpului în sistemele care se deplasau accelerat, în diferite ipoteze particulare. Larry ne obliga să facem gimnastică și, către sfîrșitul anului, puteam deja, fără vreun efort deosebit, să-mi ridic pînă la pragul de sus al ușii cele două chintale ale propriului meu corp.

Între timp, Taia strălucea din ce în ce mai puternic în dreptul intersecției firelor reticulare ale telescopului de direcție. Taia era ținta primelor trei expediții astrale. Ea era una dintre stelele cele mai apropiate de Soare și în a cărei mișcare au fost observate de mai multă vreme unele neregularități. Se credea că Taia poate avea un sistem planetar. Înaintea noastră pornise către ea Bikov pe „Raza" și Gorbovski pe „Tariel". La fiecare 50.000 de ani-lumină, Bîkov lansa puternice radiobalize. Noul traseu trebuia fixat prin 16 asemenea radiobalize, dar noi am recepționat doar șapte. Este posibil ca balizele recepționate să se fi pierdut sau ca noi să fi deviat de la traseul stabilit, dar cel mai probabil este ca noi să-l fi depășit pe Bîkov. Balizele erau utilate cu un dispozitiv de recepție care funcționa pe o anumită frecvență; se puteau astfel lăsa diferite mesaje pentru cei ce veneau în urmă. La întrebarea noastră, una dintre aceste balize ne-a semnalat un răspuns: „Am fost aici — anul patru dependent [2]. Gorbovski". Era însă absolut imposibil să ne dăm seama cu cîți ani înaintea noastră trecuse pe aici.

Taia n-avea un sistem planetar. Era o stea dublă. Perechea ei, invizibilă de pe Pămînt, se dovedi a fi o stea roșie, slabă, aproape stinsă,

[1] Viteza proprie — viteză calculată pe baza unor distanțe măsurate față de un observator fix (de exemplu, pămîntean) și pe baza unor intervale de timp măsurate pe ceasul rachetei în mișcare. Evident că viteza, determinată în acest fel, poate depăși viteza luminii (n.a.).

[2] An dependent — an măsurat în timpul propriu al rachetei (n.t.).

care-şi epuizase izvoarele de energie. Noi eram primii pămînteni care vedeam alţi sori. Taia era galbenă şi semăna foarte mult cu Soarele nostru. Geamănul ei arăta însă altfel: era de culoarea carminului, iar la suprafaţa lui alunecau pete negre. În plus, nu era o stea obişnuită: Larsen observă o pulsaţie rară şi neregulată a cîmpului său gravitaţional. Ne-am învîrtit în jurul acestei stele două săptămîni, timp în care Arthur şi Larry au făcut toate observaţiile necesare. Acestea au fost nişte săptămîni fericite, de odihnă, de greutate normală şi uneori chiar de imponderabilitate.

Apoi am pornit spre steaua vecină, VK7 1016. Acest lucru fusese cerut de Porta şi nici azi nu ştiu dacă am procedat bine cedînd cererii lui. Porta era biolog şi, prin urmare, îl interesau în primul rînd problemele vieţii. El dorea o planetă caldă, cu atmosferă umedă, plină de viaţă. Noi eram de asemenea doritori să vedem o lume străină. Nădăjduiam să găsim semeni. Fiecare dintre noi visa la aceasta încă din momentul în care devenise astronaut. Astfel am cedat cererii lui Porta.

Zborul către această stea dură patru ani, şi din nou ne fixară de podea suprasolicitări nebuneşti, din nou ne sufocarăm în amortizoare. Cu toate acestea, ne simţirăm mult mai bine decît la începutul călătoriei. Pesemne, ne obişnuiserăm. Pielea ne cădea de pe corp, mîncam de opt ori pe zi şi nu dormeam aproape de loc; totuşi, ne adaptarăm şi acestei situaţii. Şi astfel am ajuns pînă la pitica galbenă VK7 1016.

Aici dădurăm într-adevăr peste un sistem planetar. Erau patru planete, din care una avea o atmosferă de oxigen şi era ceva mai mare decît Pămîntul. Era un splendid corp ceresc, verde ca Pămîntul, acoperit de oceane şi cîmpii întinse. N-am găsit fraţi de-ai noştri întru raţiune, dar viaţa clocotea din plin pe această planetă. Îmi exprimai dorinţa de a-i da numele Rujenei. Nimeni nu se împotrivi. Această lume nouă ne-a primit însă în aşa fel, încît nu mai doresc nici chiar să-mi amintesc. Furăm întîmpinaţi îngrozitor. Porta a rămas acolo şi nu ştim nici măcar unde îi este mormîntul; mie mi-a rămas acolo o mînă, iar Serioja Zavialov şi Saburo Mikimi n-au mai supravieţuit pînă la întoarcerea pe Pămînt. La înapoiere, am călătorit şase ani cu supraîncărcările maxime suportabile. Ne grăbeam să ajungem, în termenul stabilit, deoarece pînă în ultimul moment n-am ştiut dacă experienţa ne reuşise sau nu. Trei ani am zburat cu o greutate de şapte ori mai mare decît cea terestră, iar despre această perioadă îmi amintesc de asemenea cu spaimă. Apoi, un an ne obişnuirăm la o suprasarcină doar întreită. „Muromeţ" răspundea greu la comenzi şi de aceea am fost nevoit să renunţ la staţiunea extraterestră şi să aterizez direct pe Pămînt. Nu voiam să risc. Aterizarăm cu bine. Multă vreme nu ne puturăm hotărî să ieşim din astronavă. În cele din urmă însă ne urcarăm în elicopterul

nostru de bord și zburarăm spre oameni. Abia cînd am văzut-o pe Rujena am înțeles că experiența reușise.

O experiență grea și crudă, dar reușită. Am adus contemporanilor noștri lumi străine, poate chiar, după cum visase Larry Larsen, întregul univers. E un lucru măreț: nu urmașilor îndepărtați, nu monumentelor noastre, ci oamenilor dragi ai secolului nostru le-am adus în dar cheile Spațiului și ale Timpului. Noi sîntem, desigur, doar executanții. Mulțumim oamenilor care au creat teoria gravitațională. Mulțumim oamenilor care au creat racheta statoreactoare. Mulțumim oamenilor care au creat radioasa și magnifica noastră lume și care ne-au creat pe noi înșine, așa cum sîntem.

Ce se întîmplă însă cu Bikov și cu Gorbovski? Cînd se vor înapoia ei, noi nu vom mai exista. Sperăm totuși că nu se vor supăra.

(După revista „Znanie sila" nr. 8/1959)

Tiparul: Combinatul poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

2012

COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

CLUB

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică" și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU